

De Vaste Commissie voor Klimaat en Groene Groei
T.a.v. de griffier
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018

Arthur van Schendelstraat 600
3511 MJ Utrecht, Nederland
030-2331328
info@natuurenmilieu.nl
www.natuurenmilieu.nl

Utrecht, 15 april 2025

Betreft: Behoud en versterking van klimaatbeleid: de CO₂-heffing is geen hindernis, maar een hefboom

Geachte leden van de Vaste Commissie voor Klimaat en Groene Groei,

De klimaatcrisis gaat onverminderd door. We zien de gevolgen hiervan al dagelijks en dichtbij: hevige regenval, lange perioden van droogte en steeds weer verbroken warmterecords met gevolgen voor mensen, biodiversiteit en voedselproductie. Tegelijkertijd zien we op allerlei manieren dat klimaatbeleid, dat zorgvuldig uitgewerkt is met oog voor alle belanghebbenden, afgezwakt en uitgesteld wordt. Maar hoe langer we wachten, des te ernstiger de gevolgen van klimaatverandering zullen zijn en des te moeilijker en duurder de transitie naar een duurzame samenleving wordt. De Klimaat- en Energieverkenning (KEV) van het Planbureau voor de Leefomgeving laat bovendien zien dat het huidige beleid onvoldoende is om de klimaatdoelen te halen. Dit vraagt om versterking van het beleid, zeker voor de industrie.

Ondertussen staat de industrie onder druk. De noodkreten over de concurrentiepositie vanuit het bedrijfsleven klinken luid in de politiek en in de media. Die zorgen zijn begrijpelijk. Maar de argumenten worden te vaak zonder kritische afweging overgenomen. Dit belemmert een toekomstgerichte benadering. Er is behoefte aan visie in plaats van beleid dat enkel inspeelt op de korte termijn. Daarom vragen wij u dringend: laat deze uitdagingen niet leiden tot het loslaten van effectief klimaatbeleid. Sterker nog, dat zou een fundamentele vergissing zijn. Verduurzaming is namelijk de enige houdbare route naar een toekomstbestendige industrie. Juist door vast te houden aan stevige en eerlijke prikkels maken we ruimte voor innovatie, creëren we een duurzaam gelijk speelveld en bouwen we aan een industrie die ook in 2040 en daarna concurrerend is.

De CO₂-heffing: essentieel onderdeel van de oplossing

De roep om het afschaffen van de CO₂-heffing klinkt steeds harder, maar dit biedt geen oplossing voor de concurrentiepositie van de Nederlandse industrie. De werkelijke oorzaken van de problemen liggen dieper en reiken verder dan Nederland, ook in Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk kampt de industrie met dezelfde uitdagingen: afnemende vraag naar fossiele grondstoffen, stijgende energieprijzen, verschuiving in wereldmarkten. Met als logisch gevolg dat verouderde technologieën en productiemethoden steeds minder rendabel zijn. De uitspraak van LyondellBasell/Covestro in de Volkskrant van 7 april is wat dat betreft veelzeggend: niet de hoge heffingen of energiekosten, maar de mondiale overproductie vanuit China maakt het businessmodel onhoudbaar.¹ Het afschaffen van nationale klimaatmaatregelen verandert daar niets aan.

Duurzame koplopers hebben baat bij helder en eerlijk beleid

De CO₂-heffing creëert juist een gelijk speelveld voor duurzame bedrijven. Duurzame bedrijven hebben baat bij heldere, consistente spelregels. Sectoren zoals de papierindustrie, blijken zelfs te profiteren doordat ze zuiniger produceren en meer uitstootrechten overhouden dan ze nodig hebben. Koplopers worden zo beloond omdat ze al efficiënter en schoner produceren. Door de CO₂-heffing ter discussie te stellen, ondermijnen we het nodige vertrouwen van deze bedrijven in consistent overheidsbeleid.

¹ De Volkskrant, 7-4-2025, Hoeveel energie steek je in het behoud van de energie-intensieve industrie?

Bovendien zetten we de deur weer wagenwijd open voor fossiele bedrijven die géén toekomst hebben in een duurzame economie. Noch in Nederland, noch daarbuiten.

De CO₂-heffing: hoeksteen van klimaatbeleid

De CO₂-heffing is een belangrijk instrument uit het Nederlandse Klimaatakkoord, en ingevoerd als een noodzakelijke stok achter de deur, omdat duidelijk was dat de industrie anders haar klimaatdoelen niet zou halen. De heffing is zorgvuldig ontworpen: ze houdt rekening met de internationale positie van bedrijven door te kijken naar Europese benchmarks, en zorgt voor een eerlijkere verdeling van de kosten van klimaatverandering. Bij de invoering werd gerekend op een extra reductie van 9 tot 16 megaton CO₂-equivalenten in 2030. Eerder bleek dat de heffing niet voldoende is om de doelen van de industrie te halen. Daarom werd een voorstel om de CO₂-heffing te verhogen vorig jaar in de Voorjaarsnota opgenomen. Nederland kent bovendien een relatief grote energie-intensieve industrie. Juist daarom is nationale inzet nodig om internationaal concurrerend te blijven in een wereld die afscheid neemt van fossiele energie. Er is simpelweg geen economische toekomst voor een industrie die blijft hangen in oude structuren.

Nationale inzet nodig voor internationale concurrentiekracht

Verduurzaming is de enige manier waarop de Nederlandse industrie ook op lange termijn concurrerend kan blijven. Dat stelt ook Mario Draghi in zijn rapport over het Europees concurrentievermogen. Fossiele activiteiten subsidiëren door de CO₂-heffing af te schaffen hoort daar niet bij. De overheid heeft hier wel een essentiële rol in duurzame industriepolitiek. Dat betekent gericht investeren in duurzame processen, infrastructuur voor schone energie, en duidelijke normering en beprijzing om bedrijven te stimuleren te verduurzamen. Daarnaast moeten er markten worden gecreëerd voor duurzame producten en moet Nederland in Europa het voortouw nemen voor gelijke spelregels en internationale samenwerking.

Geen tijd te verliezen

Nederland heeft, net als alle andere landen, een wettelijke reductieopgave. Het Europese doel van 55% reductie in 2030 is, in tegenstelling tot de formulering 'streefdoel' in de Nederlandse Klimaatwet, wel degelijk juridisch bindend voor Nederland. Om de klimaatdoelen te halen is een fundamentele ombouw van het industriële systeem nodig. Dat kost tijd, en die tijd is er alleen als we nú doorpakken. Uitstel betekent dat de lat later onhaalbaar hoog komt te liggen, met grote maatschappelijke en economische kosten.

De CO₂-heffing is geen hindernis voor concurrentiekracht. Ze is een hefboom naar innovatie, zekerheid en een eerlijk speelveld. Wij roepen u daarom met klem op: **houd vast aan de CO₂-heffing en breng die alsnog op het niveau dat nodig is om de klimaatdoelen te halen. Versterk het klimaatbeleid dat toekomst mogelijk maakt, voor bedrijven, voor mensen en voor het klimaat.**

Met vriendelijke groet,

Marjolein Demmers, directeur-bestuurder Natuur & Milieu

Andy Palmen, directeur Greenpeace Nederland

Donald Pols, directeur-bestuurder Milieudefensie

Annie van de Pas, directeur-bestuurder Natuur en Milieufederaties

Marjan Minnesma, directeur Urgenda

Ankie van Wersch, directeur-bestuurder MVO Nederland